

तिम्री स्वास्नी र म कथा सङ्ग्रहको शैलीवैज्ञानिक अध्ययन

उमेश काफ्ले

परीक्षा क्रमाङ्क : ९६२०१७५ (२०६९)

प्राइभेट परीक्षार्थी

त्रि.वि.दर्ता क्रमाङ्क : ९-२-४१४-६७-२००४

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, मानविकी तथा सामाजिक

सङ्काय अन्तर्गत नेपाली केन्द्रीय

विभागको एम.ए दोस्रो

वर्षको दसौँ पत्रको

प्रयोजनका लागि

प्रस्तुत

अध्ययन पत्र

२०७३

कृतज्ञता ज्ञापन

प्रस्तुत अध्ययनपत्र त्रिभुवन विश्वविद्यालय, मानविकी तथा सामाजिक सङ्काय अन्तर्गत नेपाली केन्द्रीय विभागको एम.ए दोस्रो वर्षको दसौँ पत्रको प्रयोजनका लागि तयार गरिएको हो । प्रस्तुत अध्ययनपत्रलाई मूर्त रूप दिन सहयोग गर्नु हुने सहप्राध्यापक भरतकुमार भट्टराईप्रति आभार व्यक्त गर्दछु । अध्ययनपत्रको पूर्णताको लागि विभागका गुरुप्रति धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

यस अध्ययनको लागि प्रशस्त समय तथा सामग्री उपलब्ध गराई दिने हेटौँडा क्याम्पस परिवारप्रति आभार व्यक्त गर्दछु । यस्तै गरी मेरो शैक्षिक अभिभावक सहप्राध्यापक केशवराज पोखरेलप्रति मनदेखि धन्यवाद दिन चाहन्छु । हेटौँडा क्याम्पस र महेन्द्र ज्योति मावि हाँडीखोलाका सहकर्मी मित्रको सहयोग पनि अविष्मरणीय रहेको छ । एम.ए पढ्न हौसला प्रदान गर्ने प्रिय मित्र अनन्त पौडेलप्रति धन्यवाद नदिइरहन सक्तन । सधैँ मायाको भावमा अध्ययन गर्न उत्प्रेरित गर्ने परिवारप्रति आभार व्यक्त गर्दछु ।

अन्त्यमा म यस अध्ययनपत्रको आवश्यक मूल्याङ्कनका लागि त्रि.त्रि नेपाली केन्द्रीय विभाग कीर्तिपुर समक्ष प्रस्तुत गर्दछु ।

उमेश काफ्ले

परीक्षा क्रमाङ्क : ९६२०१७५ (२०६९)

प्राइभेट परीक्षार्थी

त्रि.वि.दर्ता क्रमाङ्क : ९-२-४१४-६७-२००४

विषयसूची

कृतज्ञता		पृ. सं.
	अध्याय एक अध्ययनपत्रको परिचय	
१.१	अध्ययनपत्रको शीर्षक	१
१.२	अध्ययनपत्रको प्रयोजन	१
१.३	समस्याकथन	१
१.४	अध्ययनको उद्देश्य	२
१.५	पूर्वकार्यको समीक्षा	२
१.६	शोधकार्यको औचित्य र महत्व	६
१.७	शोधकार्यको सीमाङ्कन	७
१.८	अध्ययन विधि	८
१.९	अध्ययनको रूपरेखा	९
	अध्याय दुई शैलीविज्ञानको सैद्धान्तिक आधार	
२.१	शैलीविज्ञानको परिचय	१०
२.२	शैलीविज्ञानको पृष्ठभूमि र सैद्धान्तिक स्वरूप	११
२.३	शैलीविज्ञान : विश्लेषण प्रक्रिया	१३
२.३.१	साहित्यिक संरचना	१३
	(क) बनोट	१३
	(ख) बुनोट	१४
२.३.२	भाषा संरचना	१४
	(क) व्याकरण	१४
	(ख) शब्द व्यवस्था	१४
	(ग) ध्वनि व्यवस्था	१५

२.३.३ शैली	१५
(क) चयन	१५
(ख) अग्रभूमि निर्माण	१७
(अ) विचलन	१७
(आ) समानान्तरता	१९

अध्याय : तीन व्याख्या विश्लेषण

३.१ चयन	२२
३.१.१ ध्वनि चयन	२२
३.१.२ शब्द चयन	२३
३.१.३ वाक्य चयन	२३
३.१.४ अर्थ चयन	२४
३.२ विचलन	२४
३.२.१ कोशीय विचलन	२५
३.२.२ व्याकरणात्मक विचलन	२६
३.२.३ अर्थतात्विक विचलन	२७
३.२.४ ध्वनि प्रक्रियात्मक विचलन	२९
३.२.५ प्रयुक्ति विचलन	३०
३.२.६ लेखप्रक्रियात्मक विचलन	३२
३.३ समानान्तरता	३२
३.३.१ बाह्य समानान्तरता	३३
३.३.२ आन्तरिक समानान्तरता	३५

अध्याय : चार निष्कर्ष

४.१ निष्कर्ष	३७
--------------	----